

SELVITYS; kuuleminen

Töpöhännänpolku 3 Lahti, Tehostettu tuki (Tetu)

Olette määritelleet toimintamme Töpöhännänpolku 3 :ssa hoitolaitostoiminnaksi. Toimintamme on turvapaikanhakijoiden (myöhemmin myös asiakas) vastaanottokeskustoimintaa. Tehostettu tuki (Tetu) on osa Lahden vastaanottokeskusta. Vastaanottokeskukset voivat vaihdella toiminnaltaan ja nykyisellään vastaanottokeskuksissa on monenlaista toimintaa ja erilaisia painopisteitä.

Tehostettu tuki on toiminnalliselta luonteeltaan ns. tuettua asumista ja toiminnallisena tavoitteena on kuntouttaa ja edistää asiakkaiden mielenterveyttä ja toimintakykyä. Tehostettu tuki on tarkoitettu niille turvapaikanhakijoille, joille tavallisen vastaanottokeskuksen antama tuki ei ole riittävää, mutta joilla ei ole tarvetta erityisille vastaanottojärjestelmän ulkopuolisille majoituksen sisältäville hoitolaitoksille. Se ei ole terveydenhuollon laitoshoidoa tai -kuntoutusta, eikä se korvaa niitä. Tehostettu tuki on vastaanottojärjestelmän sisäinen tukimuoto.

Asiakkaat asuvat itsenäisesti yhteisömallin mukaisesti Tehostetussa tuessa oman yksilöllisen tarpeensa mukaan räätälöidyn asumisjakson, jonka jälkeen he palaavat asumaan siihen vastaanottokeskukseen, josta ovat muuttaneet Tehostettuun tukeen. Tilanteissa, joissa edellinen keskus on esimerkiksi lakkautettu, asiakas muuttaa johonkin toiseen Maahanmuuttoviraston osoittamaan vastaanottokeskukseen. On myös mahdollista, että asiakas on järjestänyt majoituksensa ennen Tehostettuun tukeen tulemistä vastaanottokeskuksen ulkopuolella (yksityismajoitus) ja asiakkaat voivat muuttaa Tehostetutusta tuesta myös asumaan vastaanottokeskuksen ulkopuolella ja järjestää itse majoituksensa.

Kaikki asiakkaat ovat edellä kuvatulla tavalla SPR Lahden vastaanottokeskuksen asiakkaita. SPR Lahden vastaanottokeskukseen kuuluu Hämeenkadulla sijaitseva toimisto ja reilut parikymmentä ympäri Lahtea sijaitsevaa asuntoa, joissa turvapaikanhakijat asuvat, sekä Tehostettu tuki Tapanilassa. Vastaanottokeskuksessa (vok) ja Tehostetussa tuessa on yhteensä 29 työntekijää. Näistä 14 htv on Tehostetussa tuessa ja 15 vastaanottokeskuksessa ja yksityismajoituksessa. Lahden vastaanottokeskuksessa on muuten 120 asiakaspaikkaa ja Tehostetussa tuessa 20. Lisäksi Hämeenkadulla hoidetaan yksityismajoittujien asiat osana Lahden vastaanottokeskusta.

Henkilökuntaan (vok ja tetu) kuuluvat yhteisinä työntekijöinä; johtaja, apulaisjohtaja, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja, etuuskäsittelijä, sosiaalihoaja, kriisi- ja perhetyöntekijä. Ohjaajia ja hoitajia on lisäksi molemmissa, sekä Tehostetussa tuessa, että vastaanottokeskuksessa.

Henkilökunnan toimistoja on sekä Hämeenkadulla vastaanottokeskuksen toimistossa, että Tehostetussa tuessa. Töpöhännänpolun koko alakerta on toimisto- ja sosiaalityötiloja. Siellä keittiön yhteydessä on henkilökunnan taukotilat sekä wc/suihkutilat/pukukaapit/pyykinpesukone henkilökunnalle. Asiakkaita ei ensimmäisessä kerroksessa asu eikä oleskele (pois lukien takaosan kuntosali). Lahden vastaanottokeskuksen johtajan ja etuuskäsittelijän työhuoneet sijaitsevat myös Tehostetussa tuessa, ensimmäisessä kerroksessa.

Asiakkaat asuvat Tehostetussa tuessa toisessa- ja kolmannessa kerroksessa. Asiakkailla on oma huone, muutama kahden hengen huonekin on. Myös toisessa kerroksessa on toimistotilaa, joissa on työntekijä parina päivänä viikossa virka-aikana. Asiakkailla on yhteiset keittiö- ja oleskelutilat molemmissa kerroksissa. Siellä asiakkaat valmistavat ruokansa ja viettävät aikaansa.

Turvapaikanhakijat asuvat yleisesti vastaanottokeskuksen vuokraamissa tiloissa, mm. Lahden taloilta on yli 20 asuntoa vuokralla. Näihin ei asiakkailla ole omia sopimuksia ja asiakkaiden osoite on vastaanottokeskuksen osoite, koska turvapaikanhakijoilla ei ole sosiaaliturvatunnuksia, ei vuokrasopimusten teko ole normaalisti mahdollista. Yleisesti vastaanottokeskukset toimivat Suomessa vaihdellen laitosmallilla, hajasijoitusmallilla (vuokra-asunnot) tai näiden yhdistelminä.

Henkilökuntaa Tehostetussa tuessa on siis 14 htv, ja he toimivat asiakastyössä päivittäin. Henkilökuntamäärä suhteessa asiakasmäärään on jonkin verran suurempi kuin vastaavissa suomalaisille tarkoitetuissa tukiasumisen paikoissa, jotta asiakkaat saavat tukea ja apua tarpeiden mukaan eikä toiminta olisi aliresursoitua. Henkilökuntamäärässä huomioidaan myös asiakkaiden turvapaikanhakijuus ja siihen liittyvät tehtävät sekä erilaiset kulttuuriin liittyvät seikat.

Tehostetun tuen asiakkaat ovat sen kuntoisia, että myös itsenäinen asioiden hoitaminen ja asuminen sujuu. Päivisin asiakkaat osallistuvat yleiseen vastaanottokeskustoimintaan kuuluvaan työ- ja opintotoimintaan (turvapaikanhakijan velvollisuus, mm. suomen kielen opiskelu) ja lisäksi tarjolla on erilaista yhteistä aktivoivaa tekemistä. Asiakkaat myös näkevät ystäviään ja käyvät asioilla. Ruuanlaitto, kaupassa käynti, siivous ja pyykinpesu ovat jokaisen arkea. Asiakkaat hoitavat siis itse oman arkensa. Apua ja tukea saa tarvittaessa. Asiakkaiden kanssa käydään myös tukikeskusteluja.

Tehostetussa tuessa käy kerran viikossa lääkäri ja parin viikon välein somaattisen puolen sairaanhoitaja. Muuten lääkärille pääsee tarpeen mukaan. Yövuoron ensisijaisena tavoitteena on turvata asiakkaiden yörauha ja turvallisuus. Näitä resursseja on mahdollista muuttaa niin, että paikalla on vain vartija.

Näkemyksemme mukaan toimintamme on toiminnallisesti aidosti tuettua asumista. Toiminnastamme ei ole ollut haittaa naapurustolle. Tilat ovat toimintaamme erittäin sopivat.

Lahden kaupungin rakennusvalvontaa on pyydetty toiminnan alkaessa tutustumaan toimintaan Töpöhännänpolulle. Tähän tutustumiseen ei saapunut ketään Lahden kaupungilta. Nyt olemme pyytäneet Salmista ja Kemppeista käymään, ja ovat lupautuneet tulemaan paikan päälle 2.6.2021.

Tampereella 19.5.2021

Minna Jussila

SPR Hämeen piiri

Vastaanotto toiminnan johtaja